

Forblad

Der Deutsche Werkbund

-

Tidsskrifter

Arkitekten 1933, Ugehæfte

1933

Der deutsche Werkbund 1933

Nedenstaaende Programudtalelse, der her gengives kun med uvæsentlige Forkortelser, er nylig fremsat i *Die Form*, det officielle Organ for *Der deutsche Werkbund*. Forbundet og den førende Stilling, det har indtaget, er *Arkitektens* Læsere saa velbekendt, at en Præsentation vil være overflødig.

Da der deutsche Werkbund i Aaret 1907 blev stiftet, fik det følgende Program: „Forbundets Opgave er Forædling af det erhvervsmæssige Arbejde ved Kunstens Samarbejde med Industri, Haandværk og Handel, gennem Belæring, Propaganda og ved at tage klart Standpunkt i de herhen hørende Spørgsmaal“.

Denne Programudtalelse indeholder, hvad Forbundet oprindeligt ansaa for sin Opgave, og kendetegner ogsaa den Situation, hvoraf Forbundet opstod.

„Der deutsche Werkbund“ har skabt Begrebet det tyffe Kvalitetsarbejde, det stod dengang forrest i Udviklingen. Efter Krigen begyndte en ny Tid for Forbundet. En Tid, der af mange blev følt som den største Tid, men saadan kan man ikke føle det fra nationalsocialistisk Side.

Forbundet kæmpede i Tiden fra 1927 frem for alt for „Werkbundsiedlung Weissenhof“ Stuttgart, for den nye Form, og troede dermed at tjene sin Bestemmelse. Dog synes vi nu, at denne Kamp for den nye Form var en Fejltagelse, thi set under Synspunktet Præstation er Formproblemet blevet et helt igennem andenrangs. Nationalsocialismen har paa det politiske Omraade i 14 Aar kæmpet for en ny Ide, og fremsætter i Virkeligheden Aarhundredets revolutionære Ide.

Alle de Foreteelser i det politiske og aandelige Liv, der hidtil har været opfattet som revolutionære, Bevægelser som Margiismen og Kommunismen, har ikke været andet end en sidste Opblusning af en egennyttig Statside, der blev født 1797 under den franske Revolution. Den tyffe Revolution, der begynder 1. Aug. 1914, sætter i Steedet for et „Jeg“ et „Vi“, og sætter i Steedet for forkruede kunstneriske Enkeltarbejder, de Ting, der bevidst gaar ind i hele Folkets Liv.

Altfaa ikke Form i sig selv, Formproblemet slet og ret, eller et eller andet Spørgsmaal af rent teknisk Natur, men et Arbejde, der først, naar det ses under Synsvinklen — Folkesamfundets Hele — faar sin kunstneriske Værdi.

Det er ganske uden Betydning for Folket, om et Væger er godt eller daarligt, naar det Væger kun kan erhverves af een Mæcen eller Velhaver. Det er ogsaa ganske betydningsløst for Folket, om Kunstneren med dette Arbejde har udført en Daad, af Værdi for sig selv og sin Verømmelse.

Det er ligeledes ogsaa uden Betydning, at en Gruppe Arkitekter i en Kolonibebyggelse sætter nye Materialer sammen for at naa til et nyt Numbillede, naar de ikke kan tilføre dette Numbillede sit egentlige Formaal, eller naar det endog viser sig ubrugbart til dette, at danne Kamme om et Samfund, at give Rum for en Familie.

Ikke en ny Maade at bo paa, ikke en ny Livsfølelse, hvad der i Parantes sagt var Sværmeri af Storstadsidealister, men Menneskets Forhold til Jorden, de staar paa, til Folket, kort sagt en ny Tænkemaade, maatte i første Linie tages i Betragtning, før man kunde tro at finde nye Former.

Vi vil erkende og ærligt indrømme, at Vejen til „Weissenhof-Siedlung“, til „Wuwa“ (Dammerstock-Siedlung), ja selve Vejen til Modernismen var et Fejlgreb

og en Bildfarelse, af deutsche Werkbund. Vi maa i Dag tilstaa, at denne Bildfarelse er opstaaet af en i Vund og Grund liberal Livsanskuelse, der troede, at Formproblemet kunde løses alene og løsrevet fra Nationens Liv. Den nye Werkbundsledelse er sig dette fundamentale Fejlgreb af den hidtidige Werkbundsudvikling bevidst, og det er nytteløst at lade dette Forhold bestaa tilfløret.

Den der ikke vil og ikke kan forsone sig med denne Erkendelse, maa være ærlig og drage Konsekvenserne deraf.

Den nye Werkbundsledelse har overtaget Forbundet med en urokelig Vilje til at indbygge Forbundet i Genopbygningen af Nationen og i det kunstneriske Liv, og den stiller sig paa dette Standpunkt:

At det Arbejdsprincip, som Adolf Hitler har opstillet, maa dybt og inderligt forene sig med det oprindelige Werkbunds Kvalitetsprincip.

Det vil sikkert være bittert for mange gamle Werkbundmedlemmer, naar Forbundets Resultater opgøres saaledes, men vi sidder ikke her for at vige udenom den bitre Erkendelse, men for at se den i Dinen, og for i Fællesskab at gaa den nye Vej, som vi har erkendt som den rigtige.

Ogsaa den gamle Stats Sammenbrud har bragt mange Mennesker bitre Skuffelser, som den, der gaar Folkets Vej ikke kan tage Hensyn til.

Saa gælder det da at bygge op paa ny.

Det første, der maa ske i Forbundet er, ikke blot at Medlemmerne formelt bekender sig til Nationalsocialismen, men at Medlemmerne dybt gennemtrænges af Adolf Hitlers Ide, der, som hans store Tale i Nürnberg beviste, er langt mere kulturstabende end den samlede Liberalisme siden 1789.

Ingen tvivler mere om, at Nationalsocialismens Væsen og sjælelige Struktur kan give der deutsche Werkbund ny Kraft og nyt Liv.

Hvis Forbundet er sig sin Opgave bevidst, vil det have en Fremtid. Men lykkes denne „Gleichschaltung“ ikke, vil det gaa til Grunde.

Hvorledes dette skal ske, er den praktiske Organisations Sag. Forbundets Ledelse maa vente, at intet Medlem unddrager sig sin Pligt. Og Ledelsen maa eje alle Medlemmernes fulde Fortrolighed og fordre Oprigtighed, saa at de, der savner Troen, tager Følgen deraf. Hver enkelt maa samvittighedsfuldt stille sig overfor Afgørelsen, som sikkert ikke bliver let. Men vi vil ogsaa vinde den for Adolf Hitler, der endnu i Dag staar affides og alene, og hvis Arbejde betyder noget. Og vi strækker Haanden ud mod enhver, der kommer os i Møde, saaledes som vor Forer altid har forkyndt det. Ansvar, der er lagt paa vor Slægt, er stort, fordi vi maa skabe Fundamentet for vort Folks Kultur. Men dette Ansvar giver os den frydefulde Visshed, at vor Tid er kaldet til store Ting, og at vi maa være taknemlige for at kunne hjælpe med til at skabe det store med vore smaa Midler.

Det er en Naade af Himlen, at dette Kald er udgaaet til vor Slægt, og vi maa bevare og opretholde det, og stedse paany gøre os det værdigt.

I den Henseende er ogsaa vor Forers Tale om Kulturpolitik paa Rigspartidagen i Nürnberg bindende og forpligtende for der deutsche Werkbund.

Den viser os ud over Fædrelandets Grænser og hen til andre Folk, men Kaldet til de andre Folk udgaar kun gennem os, naar vi paa rette Maade repræsenterer det tyffe Princip i Verden.